

Іноземна мова за професійним спрямуванням

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи з текстами
фахового спрямування для студентів 3 курсу

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» є формування у студентів професійної мовної компетентності, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Основною метою вивчення навчальної дисципліни студентами спеціальності 071 «Облік і оподаткування» є практичне оволодіння іноземною мовою на базі професійно орієнтованого навчання в обсязі тематики, яка визначена програмою.

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Зміст СРС над дисципліною «Іноземна мова за професійним спрямуванням» визначається робочою програмою з цієї дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Метою самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» є підготовка до практичних занять та залікової роботи з навчальної дисципліни, а також розвиток і вдосконалення навичок самостійної роботи, створення особистого підходу до пізнання й самостійного опрацювання навчального матеріалу.

З навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» самостійна робота студентів передбачає:

- опанування матеріалу, що вивчається на практичних заняттях;
- підготовку презентації з тематики модуля;
- підготовку до складання залікової роботи.

Для самостійної роботи студентам спеціальності 071 «Облік і оподаткування» пропонуються завдання з навчального посібника «English for economists and business men» авторів Шпака В.К., Мустафи О.О., Бондар Т.І. та робочий зошит з англійської мови за професійним спрямуванням для студентів спеціальності «Облік і оподаткування», запланованих для відпрацювання на практичних заняттях.

Під час підготовки до практичних занять студентам рекомендується використовувати зазначені вище навчальні посібники, а також літературу, вказану у робочій програмі. Самостійну роботу з підготовки до практичних занять можна поділити на декілька видів:

- внесення нових термінів в зошит при опрацюванні текстів з підручника;
- при опрацюванні граматичного матеріалу студентам важливо проаналізувати граматичне явище, що вивчається, а також виконати граматичні вправи, запропоновані у навчальному посібнику.

Під час підготовки творчих завдань та презентацій з фахових тем пропонується використовувати довідникову літературу та автентичні матеріали з мережі Інтернет.

Тема: “What is economics”

Topical words, word-combinations and word-groups

want – бажання, хотіти
wants – бажання
limited/unlimited – обмежені/необмежені
resources – ресурси
satisfy – задовольняти
society – суспільство
scarcity – нестача, дефіцит
need – потребувати, бути вимушеним
to make choice – робити вибір
economize – економити
analyze – аналізувати
income – дохід
wealth – багатство
borrow – позичати (щось у когось)
lend – позичати (комусь)
way – спосіб
spend – витратити
affect, influence – впливати
economic forces – економічні сили
decide – вирішувати
decisions – рішення
develop – розвивати, вдосконалювати
development – розвиток
economic resources – економічні ресурси
use – використовувати, застосовувати
efficient – ефективний
employers – робоча сила, працівники
equipment – обладнання
economy – народне господарство, економіка
economics – економіка (наука)
economist – економіст
macroeconomics – макроекономіка
microeconomics – мікроекономіка
individual consumers – окремі споживачі
as a whole – в цілому, як одне ціле
go into the creation – залучаються до створення
goods and services – товари і послуги
factories of production – фактори виробництва
natural resources – природні ресурси
human resources – людські ресурси
capital, capital resources – капітал
entrepreneurship – підприємство
price – ціна

pay – платити
payment – оплата
rent – орендна плата, рента
owner – власник
own – володіти
labor – праця
wages – заробітна плата
produce – створювати, виробляти
money – гроші
buy – купувати
productive resources – виробничі ресурси
reward – винагорода
interest, profit – прибуток
innovative ideas – інноваційні ідеї
efforts – зусилля
put into – вкладати (в щось)
remain – залишатися
receive – одержувати
economic system – економічна система
traditional e.s. – традиційна е.с.
command e.s. – планова е.с.
market e.s. – ринкова е.с.
allocate – розподіляти
the laws of supply and demand – закони пропозиції і попиту

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.7 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.10 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.10 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.10 – перекласти англійською мовою.
3. Знайти в тексті приклади і пояснити їх:
 - інтернаціоналізмів;
 - вживання інфінітива;
 - іменників у функції означення.

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.
2. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. К., 2023.
3. Конспект за другий курс (граматика)

Тема: “The American Economic System”

Topical words, word-combinations and word-groups

pillar – стовп, опора
private property – приватна власність
price system – система цін
competition – конкуренція, змагання
right – право
incentive – стимул, мотив
use – використовувати
assets – майно
provide – забезпечувати
produce – виробляти
receive – отримувати, одержувати
rivalry – суперництво
buy – купувати
buyers – покупці
sell – продавати
sellers – продавці
influence – впливати
affect – впливати
desire – бажання
achieve – одержувати, отримувати, досягати
profit – прибуток
interest – прибуток
market economy – ринкова економіка
economic self-interest – економічна зацікавленість
remain – залишатися
cost of production – затрати на виробництво, виробничі затрати, собівартість
have been deducted from – були вилучені з
sales – виручка
quest – прагнення, жага
force – сила
drive – приводити в дію, керувати
economic system – економічна система
natural resources – природні ресурси
transaction – угода
put resources to use – використовувати ресурси
allocate – розподіляти
allocation – розподіл
entrepreneurs – підприємці
risk capital – ризикувати капіталом
hire employers – наймати працівників
purchase – купувати, закуповувати
goods and services – товари і послуги
improve products – покращувати продукцію

reduce cost – зменшувати (знижувати) ціни
outsell the competition – продавати більше за конкурента
gross national product (GNP) – валовий національний продукт
total value – загальна повна вартість

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.14 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.16 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.16 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.16 – перекласти англійською мовою.
3. Знайти в тексті приклади і пояснити їх:
 - конверсій;
 - полісемії;
 - інтернаціоналізмів та “фальшивих друзів” перекладача;
 - вживання Passive Voice
 - вживання Present Perfect

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.
2. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. К., 2023.
3. Конспект за другий курс (граматика)

Тема: “The American Economic System”

Topical words, word-combinations and word-groups

direct – керувати, спрямовувати; прямий, безпосередній

price – ціна

ration – розподіляти, нормувати

motivate – мотивувати

production – виробництво

scarce – дефіцитний, недостатній

scarcity – дефіцит, нестача

rationing effect – мотивуючий вплив, ефект

producers – виробники

encourage – заохочувати

increase – збільшувати, підвищувати

decrease – зменшувати, знижувати

level of output – рівень продуктивності

production motivating function – виробничо-мотивуюча функція

buyers and sellers – покупці і продавці

keep responsive to – підтримувати зв'язок з

forces of supply and demand – сили пропозиції і попиту

free market economy – вільна ринкова економіка

interaction – взаємодія

determine – визначати

competitive market – конкуруючий ринок

market conditions – ринкові умови

willingness – бажання

ability – здатність, уміння

own – володіти (тут: придбати)

desire – бажання, бажати

demand – потреба, потребувати, вимагати, вимога

spend – витрачати

include – включати

demand calculations – розрахунки потреб

law of demand – закон попиту

relationship – взаємозв'язок, стосунки, відносини

quantity – кількість

purchase – купувати

offer for sale – пропонувати на продаж

vary directly – прямо залежати (with - від)

change hands – переходити з рук в руки

market price/equilibrium – ринкова ціна

equal – дорівнювати, рівний

point of intersection – точка перетину

supply and demand curves – криві пропозиції і попиту

shifts – коливання, зміни, переміщення

affect – впливати

constant – постійний
result in – приводити до
vice versa – навпаки

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.21 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.23 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.23 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.23 – перекласти англійською мовою.
3. Знайти в тексті приклади і пояснити їх:
 - прикметники у вищому і найвищому ступенях порівняння;
 - вживання словотворчих афіксів;
 - часи Indefinite Active and Passive;
 - присвійний відмінок іменників;
 - іменник у функції означення.

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.
2. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. К., 2023.
3. Конспект за другий курс (граматика).

Тема: “Financing a Business”

Topical words, word-combinations and word-groups

sole – продаж
product and service – продукція і послуги
goods and service – товари і послуги
funds – фонди
come from within – надходити зсередини
internal funds – внутрішні фонди
outside – зовні
external funds – зовнішні фонди
sell – продавати
receive – одержувати, отримувати
money – гроші
meet expenses – покривати витрати
depreciation – знецінення, амортизація
cost of replacing assets – вартість оборотного майна
wear out – спрацьовуватись
cover – покривати
cost of depreciation – амортизаційні витрати
loans – позики, кредити, запозичення
short-term loans – короткострокові позики
long-term loans – довгострокові позики
principle = amount borrowed – запозичена сума
be repaid – бути поверненим
mature = come due – повертається
finance – фінансування
everyday costs – щоденні витрати
doing business – ведення бізнесу
payrolls – платіжні відомості
raw materials – сировина
merchandise – товари
corporation – корпорація
issue – випускати, видавати
common stock – звичайні акції
preferred stock – привілейовані акції
stockholders – акціонери, власники акцій
voting rights – право голосу
security exchange – ринок цінних паперів, фондова біржа
market – ринок
brokers – брокери
bonds – облігації, боргові зобов'язання
customers – клієнти
stock exchange – фондова біржа
default – дефолт, неспроможність заплатити прибуток або запозичену суму, невикплата

mutual funds – спільні фонди
proceeds – виручка, прибуток з продажу
invest – інвестувати
speculate – спекулювати (грати на підвищенні чи пониженні)
prospectus – проект
annual report – річний звіт
balance sheet – балансовий звіт
income statement – звіт про доходи
summarize – підсумовувати, підбивати
corporation's assets – майно (кошти) корпорація
what it owns – чим володіє
liabilities – зобов'язання
what it owes – що зобов'язана, винна
net worth – власний капітал
firm's revenues – річний дохід фірми
costs – затрати
difference – різниця
profit – прибуток
losses – втрати, збитки

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.44 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.46 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.46 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.46 – перекласти англійською мовою.

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.

Тема: “How Firms Compete”

Topical words, word-combinations and word-groups

market – ринок
exist – існувати
come together – збиратися разом
buy – купувати
sell – продавати
goods and services – товари і послуги
consumers – споживати
producers – виробляти
exchange – обмінюватись
competitive market – конкурентний ринок
require – потребувати, вимагати
following conditions – наступні умови
influence, affect – впливати
behavior of the market – поведінка ринку
offer for sale – пропонувати для продажу
enter or leave the market – увійти в ринок або покинути його
at will – за бажанням
securities market – ринок цінних паперів
competition – конкуренція
securities – цінні папери
interchangeable – взаємозамінні
collusion – змова, зговір
arrangement – домовленість, угода
to fix prices – встановити ціни
to share the market – поділити ринок
illegal – нелегальний, незаконний
public utilities – підприємства громадського користування
provide – забезпечувати, надавати
essential public service – важливі послуги суспільству
grant a monopoly – забезпечувати монополію
trademark – торгова марка
design – малюнок, зображення
name – назва, ім'я
symbol – символ
identify – ідентифікувати, визначати
product – продукт, продукція
service – послуга
company – компанія
be interest in – бути зацікавленим в
growing (grow) – зростання (рости)
controlling – контролювати
as much of ... as possible – якомога більшою
accomplish – досягти

goal – мета
merger – злиття
horizontal merger – горизонтальне злиття
vertical merger – вертикальне злиття
conglomerate – конгломерат
combination, integration – об'єднання
engaged in – зайнятий
combine – об'єднувати
single management – єдине керівництво
unrelated businesses – не пов'язані між собою

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.55 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.57 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.57 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.57-58 – перекласти англійською мовою.
3. Знайти в тексті приклади і пояснити їх:
 - вживання інфінітива та особливості його перекладу;
 - Passive Voice;
 - Participle I;
 - Gerund;
 - Participle II.

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.
2. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. К., 2023.
3. Конспект за перший, другий курс (граматика).

Тема: “Money”

Topical words, word-combinations and word-groups

money – гроші
generally accepted – загальноприйнятий
payment – оплата
goods and services – товари і послуги
serve – служити
possess – володіти
qualities – якості, характерні властивості
stability – стабільність
value – вартість
fluctuate – коливатися
hoard – запасати
hope – сподіватися, сподівання, надія
increase – зростати, збільшувати
spend – витрачати
action – дія
harmful – шкідливий
portability – портативність
carry – носити
durability – тривкість, міцність
life expectancy – тривалість життя
reasonable – розумний, відповідний
reason (for that reason) – причина, з цієї причини
uniformity – однаковість
denomination – назва, найменування
same – однаковий
bill – банкнота
worth – вартий
divisibility – подільність
barter – бартер (обмін товару на товар)
advantage – переваги
to make change for – давати здачу
recognizability – впізнаваність
recognize – впізнати
engravings – гравіювання
counterfeit – підробка, фальшування
provide – забезпечувати
medium of exchange – засіб обміну
measure of value – міра вартості
store of value – засіб накопичення цінностей
to state the price – встановити ціну
in terms – в термінах (одиницях)
figure out – вирахувати, підрахувати
in payment for – в оплату за

day's sale – щоденна виручка
save – зберігати
currency – валюта, гроші
paper money – паперові гроші
coins – монети

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Переписати в словник нову лексику та вивчити її.
2. Виконати вправи:
 - впр.3, ст.61 – підставити пропущенні слова; речення перекласти;
 - впр.5, ст.63 – відповісти на запитання;
 - впр.6, ст.63 – дати визначення термінів;
 - впр.7, ст.63 – перекласти англійською мовою.
3. Знайти в тексті приклади і пояснити їх:
 - вживання інфінітива та особливості його перекладу;
 - модальних дієслів та їх еквівалентів;
 - ступенів порівняння прикметників;
 - дієслів в 3-й особі однини Present Indefinite;

Література:

1. Шпак В.К. Англійська для бізнесменів і економістів. К.: Вища школа, 2015.
2. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови. К., 2023.
3. Конспект за перший, другий курс (граматика).

ПЕРЕКЛАД ГРАМАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Іменник у функції означення. Ланцюжки іменників

В сучасній англійській мові дуже поширений такий тип означення, коли поряд стоять два або й більше іменників в загальному відмінку і без прийменників. В такому ланцюжку іменників головним іменником завжди є останній, а всі попередні іменники є означеннями. В такому випадку дуже важливо визначити цей головний іменник і починати переклад саме з нього. Він завжди перекладається саме іменником, а от попередні іменники можуть перекладатися:

1. прикметником :

an iron bridge – залізний міст
a paper bag – паперовий мішок
sugar cane – цукрова тростина

2. іменником в одному із непрямих відмінків (як з прийменником так і без):

life insurance – страхування життя
price index – індекс цін
copper demand – попит на мідь
market position – положення (становище) на ринку.

3. цілим словосполученням:

strike delays – затримки, пов'язані зі страйком
oil difficulties – труднощі, пов'язані з нафтою

В цьому випадку в процесі перекладу нам інколи доводиться вводити додаткові слова.

Переклад таких ланцюжків завжди іде справа наліво.

Слід мати на увазі, що один і той же іменник у функції означення може перекладатися українською мовою по-різному, в залежності від того до якого іменника він є означенням:

steel knife – сталевий ніж
steel market – ринок сталі
steel supply – постачання сталі
steel position – становище зі сталлю
steel demand – попит на сталь
steel works – сталевий завод
steel strike – страйк сталеливарників
steel negotiations – переговори про сталь (її закупку чи продаж – залежно від контексту)
steel difficulties – труднощі, пов'язані зі сталлю
steel delays – затримки, пов'язані зі сталлю.

В дуже багатьох випадках іменник має біля себе не один, а два і більше іменника у функції означення, причому стосунки між цими іменниками можуть бути різними.

В будь-якому випадку головне – спочатку визначити головний іменник, а потім, перекладаючи попередні іменники, встановити між ними зв'язки.

Приклад 1

2 1
sugar cane – цукрова тростина

2 1
cane sugar – тростинний цукор

2 3 1
cane sugar prices – ціни на тростинний цукор

3 4 2 1
cane sugar prices decrease – падіння цін на тростинний цукор

5 3 4 2 1
world cane sugar prices decrease – падіння цін на тростинний цукор в світі

або

5 3 4 2 1
world cane sugar prices decrease – світове падіння цін на тростинний цукор.
В цій конструкції головним іменником є іменник decrease – падіння.

Приклад 2:

2 1
engine parts – деталі двигуна

3 2 1
engine combustion chamber – камера згорання двигуна

4 3 2 1
engine combustion chamber parts – деталі камери згорання двигуна

5 4 3 2 1
engine combustion chamber parts motion – рух частин камери згорання

В цьому випадку видно, що головним завжди є останній іменник, і переклад іде поступово з кінця наперед з послідовним підпорядкуванням.

В деяких випадках кожен із попередніх іменників окремо безпосередньо визначає останній іменник:

2 3 1
world copper demand – світовий попит на мідь
demand – попит, copper – мідь, world – світ

Іменник “world” і “copper” кожен зокрема визначають іменник “demand”:
“What demand?” – Який попит? World demand – світовий попит

Copper demand – попит на мідь

В деяких випадках одні іменники визначають інші, а вже потім це сполучення визначає останній іменник:

Приклад 1

3 2 1
Meat price decrease – падіння ціни на м'ясо

Decrease – падіння, зниження, price – ціна, meat – м'ясо

Іменник “meat” визначає іменник “price” ціна на що? – meat price – ціна на м'ясо, а вже це сполучення “meat price” визначає останній іменник “decrease”: Яке падіння? – What decrease? – meat price decrease.

Приклад 2

3 4 2 1
Cotton yarn production figures – цифри виробництва бавовняної пряжі
figure - цифри, production - виробництво, yarn - пряжа, cotton – бавовна
слід пам'ятати, що іменники в загальному відмінку можуть перемижуватись з іншими означеннями-прикметниками, іменниками у присвійному відмінку, числівниками, прислівниками. У цьому випадку слід враховувати відносини між окремими означеннями.

New cane sugar price structure – нова структура цін на тростинний цукор

4 1 3 4
In 2002-2004 world coffee crop – світовий урожай кави 2002 – 2004р.р.

The Latin-American coffee producing countries – латиноамериканські країни, які виробляють каву.

Головний іменник – countries – країни

Означення №1 – the Latin-American – латиноамериканські

Отже, які країни? - the Latin-American countries

Означення №2 - coffee producing – виробляють каву, які виробляють каву

Отже, які країни? - coffee producing countries – країни, які виробляють каву.

При цьому “coffee producing” поєднані між собою внутрішніми зв'язками.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Записати граматичний матеріал у зошит і вивчити його.

2. Виконати вправи

Бородіна Г.І. впр.6, ст.13
впр.8, ст.60
впр.7, ст.100
впр.4, ст.172

Маслова Г.В. впр.2, ст..6

Вербі Г.В. впр. 226, ст..311

3. Відповісти на питання:

- 3.1. Що собою являє конструкція “іменник у функції означення” та які функції виконують її складові?
- 3.2. Якими частинами мови перекладаються іменники у функції означення?
- 3.3. Як здійснюється процес перекладу та які стосунки можуть бути між складовими “ланцюжка”?
- 3.4. Що слід пам'ятати при перекладі “ланцюжків” іменників?

Безсполучникова підрядність

В англійській мові деякі види підрядних речень з'єднуються з головним без сполучників і сполучних слів.

1. В професійно-спрямованих текстах це в основному стосується підрядних речень додатку (сполучник *that* пропущений)

He said he would come back on Sunday. – Він сказав, що повернеться в неділю.

We think the plough of the new type will be operated easy. – Ми думали, що плуг нового зразка буде легко приводити в дію (буде легко експлуатувати).

2. В підрядних реченнях означення пропущений займенник *whom*, *which* або сполучник *that*.

He posted the letter the director had signed. – Він відправив листа, якого директор мав підписати раніше.

The students we met in the park yesterday will come here today – Студент, якого ми зустріли вчора у парку, прийде сюди сьогодні.

The heat the internal combustion engines produce inside the cylinder is converted into useful power. – Тепло, яке ДВЗ виробляє всередині циліндра, перетворюється на корисну потужність.

Примітка. В процесі перекладу речень з безсполучниковою підрядністю (БСП) важливо:

1. виділити підмет і присудок головного речення;
2. виділити підмет і присудок підрядного речення;
3. визначити тип підрядного речення (підрядне додатку чи означення), оскільки це впливає на вибір сполучника, який ми вводимо в процесі перекладу.

Незалежний дієприкметниковий зворот (The Absolute Participle Complex)

Незалежні дієприкметникові комплекси, які широко застосовуються у технічній літературі, складаються з іменників в загальному відмінку (або займенників у називному відмінку) та Participle I (V_{ing})

Основними ознаками незалежного дієприкметникового комплексу (НДК) є:

1. слово або група слів перед Participle I (V_{ing}), які виконують функцію підмета в цьому комплексі;
2. наявність коми, яка відокремлює незалежний дієприкметниковий зворот від головного речення.

The day being very fine, we went for a walk.

↑ НДЗ
Іменник Part.I (V_{ing})

Переклад таких комплексів залежить від їх місця в реченні та загального змісту речення.

Такі комплекси можуть бути на початку речення та в кінці речення.

1. Якщо НДЗ на початку речення, він при перекладі вводиться одним із сполучників: коли, так як, оскільки, якщо, хоча.

The day being very fine, we went for a walk – оскільки день був дуже гарний, ми пішли на прогулянки.

A fault occurring, the interlock breaks the control circuit – Коли трапляється несправність, блокування вимикає електричне коло управління.

The piston reaching the bottom, the exhaust valve opens – Коли поршень досягає нижньої мертвої точки, випускний клапан відкривається.

2. Якщо НДЗ стоїть в кінці речення, він перекладається самостійним реченням у складі складнопідрядного речення, і вводиться одним із сполучників сурядності: і, а, причому.

Dairy cattle require much water, the amount depending on the season – Молочна худоба потребує багато води, причому її кількість залежить від пори року.

She went quickly to the station, the boy accompanying her – Вона швидко йшла до станції і хлопчик супроводжував її.

The four wheeled machine normally has a three-point linkage, the front of the frame being attached to the axle. – Чотириколісна машина звичайно має три точкове зчеплення, причому передок рами приєднується до осі.

3. Також, якщо НДК стоїть в кінці речення, він може перекладатися самостійним реченням у складі складносурядного речення і вводиться безсполучниково.

As many as eight stages may be required for completing the process, two stages being the finishing operations. – Для завершення процесу може бути потрібно вісім операцій, дві з них обробні.

4. деякі НДК починаються з прийменника with. Українською мовою він не перекладається в цьому випадку, а весь комплекс відповідає підрядному або самостійному реченню.

With the stream being cut off, it become possible to start repairs. – Після того, як пара була відключена, з'явилась можливість приступити до ремонту.

або

Пара була відключена і з'явилась можливість приступити до ремонту.

5. Незалежному дієприкметниковому звороту може передувати слово there. В таких випадках комплекс перекладається підрядним обставинним реченням.

There being no fuel in the tank, the car came to a shop. – Машина зупинилася, оскільки в баку не залишилося (не було) пального.

6. НДК, які являють собою постійні словосполучення типу this done, such being the case, перекладаються за взірцем:

This done, the pointer was returned to zero. – Потім стрілка була повернена на нуль.

Such being the case, the investigation may proceed. – Якщо така справа, дослідження може продовжуватись.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Записати граматичний матеріал у зошит і вивчити його.

2. Виконати вправи

Бородіна Г.І. впр.14, ст.61-62

Маслова Г.В. впр.2, ст.38

впр.2, ст.39

впр.2, ст.72

Верба Г.В. впр. 197(табл.4), ст.209

впр. 202 (реч.6,8,10)

3. Відповісти на питання:

3.1 З яких елементів складається НДК?

3.2 Де може розташовуватись такий зворот у реченні?

3.3 На що слід звертати увагу при перекладі НДК?

3.4 Як ми перекладаємо НДК? Які слова вводимо і в якому випадку?

Інфінітив та його переклад

Інфінітив – це не особова форма дієслова, яка тільки називає дію і відповідає на питання що робити? що зробити?

Формальною ознакою інфінітива є частка to перед дієсловом to V

to read – читати

to write – писати

Форми інфінітива:

Indefinite Active: to write, to come

Indefinite Passive: to be written

Continuous Active: to be writing, to be coming

Continuous Passive:

Perfect Active: to have written, to have come

Perfect Passive: to have been written

Perfect Continuous Active: to have been writing, to have been coming

Частка not перед інфінітивом вказує на заперечну форму.

Значення і вживання форм інфінітива

1. Infinitive у формі Indefinite вживається:

1.1. Якщо дія, яку він виражає, одночасна з дією, вираженою дієсловом-присудком речення.

He was glad to see them. – Він був радий бачити їх.

1.2. З дієсловом, що виражають намір, надію, бажання, Indefinite Infinitive виражає дію, майбутню по відношенню до дії, вираженої дієсловом-присудком:

He decided to go alone. – Він вирішив іти сам.

2. Continuous Infinitive виражає тривалу дію, що відбувається одночасно з дією, вираженою дієсловом-присудком.

The woman seemed to be listening. – Здавалося, що жінка слухає.

3. Perfect Infinitive виражає дію, що передує дії, вираженій дієсловом-присудком.

I was pleased to have done something. – Я був задоволений, що я дещо зробив.

4. З модальними дієсловами should, ought, could, might у стверджувальній формі, а також після was/were в модальному значенні Perfect Infinitive показує, що дія не відбулася.

He should have stayed at home. – Йому слід було залишитися вдома (але він не залишився).

He was to have done it – Він мав зробити це (але не зробив).

Переклад інфінітива в реченні залежить від його функцій в реченні.

Інфінітив в реченні може бути в ролі:

1. підмета:

To harvest various crops is the main task of a combine. – Збирати різні культури – основне завдання комбайна.

2. предикатива (іменної частини складеного присудка)

The point is to achieve the aim. – Головне – досягти мети.

3. частини дієслівного складного присудка

We must stay at home. – Ми повинні залишатися вдома.

I want to paint. – Я хочу малювати.

4. означення

Tractors to be used for heavy operations are crawlers. – Трактори, які використовуються для важких робіт – гусеничні.

Примітка. Як правило, у випадку вживання інфінітива у функції означення, він при перекладі вводиться словами який або що у значенні який.

We made the list of the things to be taken. – Ми склали список речей, які треба взяти.

5. обставини мети: (в цьому випадку він при перекладі вводиться словами щоб; для того, щоб)

I have come here to meet her. – Я прийшов сюди, щоб зустріти її.

To ignite the fuel charge an electric spark is necessary. – Щоб запалити паливний заряд потрібна електрична іскра.

6. обставини наслідку (в цьому випадку він при перекладі вводиться словами щоб; для того, щоб):

She is old enough to go to work. – Вона вже досить доросла, щоб іти працювати.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Записати граматичний матеріал у зошит і вивчити його.

2. Виконати вправи

Бородіна Г.І. впр.7,8,9, ст.74

Маслова Г.В. впр.2, ст.19
впр.1, ст.20
впр.1,2, ст.22
впр.1,2, ст..23

3. Відповісти на питання:

3.1 На які питання відповідає інфінітив?

3.2 Яка формальна ознака інфінітива і коли її немає?

3.3 Що впливає на переклад інфінітива і в чому це виражається ?

Об'єктний інфінітивний комплекс (ОІК)

Об'єктний інфінітивний комплекс (ОІК) складається з іменника в загальному відмінку або займенника в об'єктному відмінку (him, her, me, us, you, them) та виконує функцію складного додатка.

На українську мову такий комплекс перекладається здебільшого підрядним додатковим реченням, в якому перша частина комплексу – іменник чи займенник – відповідає підмету підрядного речення, а друга частина – інфінітив – присудку, і вводить словами як, що, щоб.

I like her to sing. – Мені подобається, як вона танцює.

Agronomists know tillage to include various operation. – Агрономи знають, що обробіток ґрунту включає в себе різні операції.

She wanted them to read that book. – Вона хотіла, щоб вони прочитали цю книгу.

Об'єктний інфінітивний комплекс (ОІК) вживається:

- після слів to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice. Після цих слів він вживається без частки to;

She saw him cry. – Вона бачила, як він плакав.

Вона бачила, що він плаче.

- після дієслів: to want, to wish, to desire, to like, to dislike, to hate, to intend;

She wanted me to read that book. – Вона хотіла, щоб я прочитала цю книгу.

She hated him to look like a beggar. – Вона ненавиділа, коли він виглядав як жебрак.

- після дієслів: to consider, to believe, to think, to find, to know, to expect, to suppose;

We know him to study well. – Ми знаємо, що він навчається добре.

He expected her to return. – Він сподівався, що вона повернеться.

- після дієслів: to order, to ask, to request, to allow, to permit, to advise, to make, to let, to force, to cause.

The teacher allowed us to use dictionaries. – Вчитель дозволив нам користуватися словниками.

He made us to do the task. – Він змусив нас виконати завдання.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Записати граматичний матеріал у зошит і вивчити його.

2. Виконати вправи

Бородіна Г.І. впр.10, ст.88

Маслова Г.В. впр.2, ст.27

впр.2, ст.29

Вербі Г.В.

впр.181, ст.289

впр.182, ст.280

впр. 183, ст.280.

3. Відповісти на питання:

- 3.1 З яких елементів складається ОІК?
- 3.2 Як перекладається ОІК на українську мову?
- 3.3 Якими словами часто вводиться ОІК при перекладі?
- 3.4 Після яких слів вживається ОІК?

Суб'єктний інфінітивний комплекс (СІК)

Цей комплекс має функцію складного підмета в реченні.

Він складається з іменника або займенника в загальному відмінку та інфінітива, що виражає дію, яку виконує або зазнає особа або предмет, позначені іменником або займенником.

Особливістю СІК є те, що між першою його частиною (іменником або займенником) і другою частиною (інфінітивом) знаходиться присудок речення, вжитий найчастіше в пасивному стані (to be + V_{фп}):

He is said to write a new novel. – Говорять, що він пише новий роман.

Перекладаючи такий зворот на українську мову, ми виносимо присудок у пасивному стані на перше місце і перекладаємо безособовим реченням типу “говорять”, “вважають”, “сподіваються” у відповідному часі.

The meeting is expected to begin this morning. – Сподіваюся, що збори почнуться сьогодні вранці.

Тоді іменна частина комплексу буде підметом підрядного речення, а інфінітив – присудком.

The text-book is said to be printed in Lviv. – Говорять, що цей підручник друкується у Львові.

Суб'єктний інфінітивний комплекс вживається з певними групами дієслів у пасивному стані: to say, to report, to know, to consider, to suppose, to believe, to expect, to see, to hear, to feel, to notice, to watch, to observe, to ask, to allow, to order, to make, to force, to cause.

They were ordered to leave the hall. – їм наказали залишити зал.

He was seen to enter the house. – Бачили, як він увійшов до будинку.

This system is supposed to work reliable for two years. – Сподіваються(припускають), що ця система працюватиме надійно протягом двох років.

Суб'єктний інфінітивний комплекс вживається з дієслова в активному стані: to see, to appear, to happen, to turn out, to prove.

He seemed to be thinking about something. – Здавалося, що він про щось думає.

The engine proved to be light and powerful. – Виявилось, що двигун легкий та надійний.

Суб'єктний інфінітивний комплекс вживається з сполученням: to be sure, to be certain, to be likely, to be unlikely.

We were not likely to meet often. – Навряд, чи нам часто доведеться зустрічатися.

We were sure to learn of it. – Напевне, ми дізнаємося про це.
Ми, напевне, дізнаємось про це.
He is certain to be sleeping. – Напевне, він зараз спить.
Він, напевне, зараз спить.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Записати граматичний матеріал у зошит і вивчити його.

2. Виконати вправи

Бородіна Г.І. впр.11, ст.89

Маслова Г.В. впр.2, ст.25

впр.2, ст.26

Верба Г.В.

впр.184, ст.291

впр.186, ст.292

впр. 191, ст.291.

3. Відповісти на питання:

3.1 З яких частин складається ОІК?

3.2 Які особливості перекладу СІК на українську мову?

3.3 З якими дієсловами вживається СІК

- в активному стані;

- в пасивному стані?

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Організація навчання з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм навчання:

- практичні;
- самостійна робота.

За характером логіки пізнання на практичних роботах та самостійної (вт.ч. ІР) роботи використовується аналітичний метод (передбачає мисленнєвий або практичний розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак); індуктивний метод (шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального), дедуктивний метод (вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного), продуктивний метод (висновки від одиничного до одиничного, від загального до загального).

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний метод, що передбачає створення проблемної ситуації, виділення проблемного завдання, частково-пошуковий метод (включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання), дослідницький метод (спрямований на включення студентів у самостійне розв'язання пізнавального завдання з використанням різноманітних інформаційних джерел). *Самостійна студента* є одним із основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення даної дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних практичних занять;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- опанування рекомендованої літератури;
- формулювання висновків і підсумків;
- написання тез до відповіді;
- відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
- створення презентації.

Поточна аудиторна діяльність здобувача освіти оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою (2, 3, 4, 5). Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, тестування, реферативні повідомлення, практичні завдання, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, моделювання ситуацій.

Критерії оцінки відповідей:

Оцінюючи **усну відповідь** на теоретичні питання, ураховується:

- ґрунтовність теоретичних знань з навчальної дисципліни; повнота розкриття питання;
- уміння вдало ілюструвати теоретичний матеріал;
- упевненість, переконливість суджень;
- уміння аргументувати думку;
- уміння порівнювати, робити потрібні висновки та узагальнення;
- логіка викладу думок, рівень володіння культурою мовлення;

для виконання **письмових завдань**:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Поточний контроль здійснюється у формі опитування та перевірки результатів виступів, практичних завдань на практичних заняттях в чотирибальній шкалі оцінок.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться: повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння здобувачем освіти матеріалу, що ним викладається.

Оцінка 4 «добре»: здобувач освіти дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, здобувач освіти припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 3 «задовільно»: здобувач освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка 2 «незадовільно»: здобувач освіти припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінювання тестових завдань. Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 41–59 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–79 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Здобувач освіти, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач освіти може відпрацювати пропущені практичні заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Система оцінювання самостійної роботи.

Самостійна (індивідуальна) робота здобувачів вищої освіти передбачає оцінювання різних видів завдань, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

«Відмінно» – здобувач вищої освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі;

«Задовільно» – здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Критерії оцінювання презентацій:

Оцінка 5 «відмінно» ставиться здобувачу освіти, який чітко виконав такі вимоги: зміст презентації відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; дотримано прийняті правила орфографії, пунктуації, скорочень і правила оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; лаконічний текст на слайді; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершений; інформація подана привабливо, оригінально; текст виразно видно на тлі слайда, використано контрастні кольори для фону і тексту. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел, активні і точні покликання на всі графічні об'єкти.

Оцінка 4 «добре»: здобувач освіти, у якого зміст презентації відповідає поставленим завданням; дотримано правила орфографії, пунктуації, оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; наявний лише один логічний наголос, не завжди лаконічний текст на слайді, є певні зауваження щодо привабливості поданої інформації. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел.

Оцінка 3 «задовільно»: здобувач освіти, у якого презентація відповідає поставленим завданням; однак наявні орфографічні, пунктуаційні помилки, не повністю дотримано правила оформлення тексту; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено.

Оцінка 2 «незадовільно»: здобувач освіти, у презентації якого порушена стислість і лаконічність викладу, текст має недостатню інформативність; відповідність змісту презентації не відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; наявні орфографічні та пунктуаційні помилки. Здобувач освіти не підготував презентацію.